

τῶν δῶρον, ἔῃ ὑπέχετο ἢ ἀντιβραβεύσῃ τὴν ἀποσα-
σίαν αὐτῶν κατ' ἀξίαν· ἡ δὲ τότε συνειδισμένη ἀντι-
μιθρία, τὴν ὁποίαν ὁ νέος αὐγυγος ἔδιδεν εἰς τὰς
εὐεργέτας, ἦν ἡ κλοπὴ τῶν δημοσίων θησαυρῶν.

Τοιούτῳ τρόπῳ τὸ εὐρατεύμα τῆς Γαλλίας ἐχει-
ροτόνησεν αὐγυγος τὸν Ἰουλιανόν, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη
φροντὶς ὑπῆρχε τῆ νὰ τὸν βοηθήσωσι· ἔῃ αὐτὰ τὰ τά-
γματα, τὰ ὁποῖα μὴ θέλοντα νὰ ταλαιπωρῶνται ἐν
ἀλλοτρίᾳ γῆ, ἔκριναν ἢ ἀποσατήσῃν, ἐφιλοτιμῶντο
ἤδη νὰ κατανικήσωσι πάντα κίνδυνον τῆς εἰς Ἀσίαν
ἐκστρατείας, ἔχοντα στρατηγὸν τὸν ποσειτὸν Ἰουλιανόν.
Ἀλλ' ὁ θάνατος τῆ Κωνσταντίε ἐν Μόψε κρήνη τῆς
Κιλικίας, ὅσις ἐστράτευε κατὰ τῆ Ἰουλιανῆ, ἐλύτρωσε
τὸν νέον αὐγυγος ἀπὸ τὸ ἀμάρτημα τῆς ἐμφυλίου αἵμα-
τοχυσίας. Ὁ Ἰουλιανὸς δὲν ἔζησε πολὺν χρόνον μετὰ
ταῦτα, ὁ ὁποῖος φιλοτιμύμενος ἢ ἀνδραγαθήσῃ εἰς
τὸν Περσικὸν πόλεμον, ὅπῃ τὰ Ῥωμαϊκὰ ὄπλα ἔμει-
ναν ἄχρι τῆδε ἀνωφελῆ, συνέλαβε τολμηρὰν εἰδέαν
τῆ νὰ ταπεινώσῃ τὸν μέγαν βασιλέα· ἔῃ ἐν πρώτοις
μὲν ἐνίκησεν, εἶτα δὲ γενόμενος τολμηρότερος, ἐπρο-
χώρησεν ἀπερισκέπτως εἰς χώραν, τὴν ὁποίαν δὲν α κα
ἐγίνωσκεν ἀκριβῶς, ἔῃ μάχη νικηθεὶς, ἐτρώθη ἀπὸ τὸ 363.
βέλος ἀγνώστῃ, ἔῃ τυχὸν ἀτίμῃ χειρὸς.

Περὶ κανενὸς ἄλλῃ βασιλέως δὲν διαφωνῶσι τό-
σιν οἱ συγγραφεῖς, ὅσον περὶ τῆ Ἰουλιανῆ, ἔτε ἀμί-
λησαν μὲ τόσῃν ὑπερβολῇ ἐπαίνῃ ἢ κατηγορίας, ὅσον
περὶ αὐτῆ, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν ἐκθειάζουσιν αὐ-
τὸν ὡς ἥρωα, καὶ ἄλλοι κατηγοροῦσιν αὐτὸν ὡς τὸν
ποταπώτατον· πλὴν ἡ μετρία κρίσις ἐξ ἀμφοτέρων
τῶν μερῶν ἤθελε πλησιάσῃ τυχὸν ὡς ἐγγύς τῆς
ἀληθείας. Ὡς ἰδιώτης θεωρούμενος ὁ Ἰουλιανὸς

εἶναι ἄξιος ἐγκωμίων, ὅτι τὰ ἤθη τε ἦσαν ἀμίαντα ἀπὸ πάσης ἀσελγῆς ἡδονῆς, ἡ δὲ τράπεζα καὶ ὁ ὕπνος ἦσαν τὰ λιτὰ παρηγορήματα τῶν φιλοσόφων· ἀντὶ δὲ τῆνὰ καταναλισκῆ τὰς εὐκαίρους ὥρας εἰς ἀσωτείας καὶ σπατάλας, κατεγίνετο περὶ τὴν σπευδὴν τῆς φιλοσοφίας, ἢ καὶ ἐπλανέθη τῆς εὐθείας ὁδῶ· ὡς στρατιώτης, ἀξιέπαινος, ὅτι μὴ φοβόμενος δυσκολίας ἢ ταλαιπωρίας, ἦν ὁ αὐτὸς ἐν πᾶσιν, ἄφοβος ἐν τῇ μάχῃ, καὶ πάντοτε πρῶτος ἄριστος ἐν τῇ στρατιωτικῇ δόξῃ· ὡς στρατηγὸς, ἐχὶ εὐκαταφρόνητος, ὅτι εἰς μὲν τὰς εἰς Γαλίαν αὐτῆ ἐκστρατείας ἠρίσευσεν, εἰς δὲ τὸν Περσικὸν πόλεμον, ὅπε ἔχομεν σαφέστεραν εἰδέαν περὶ αὐτῆ, ἐφάνη ἀπερίσκεπτος, ῥιψοκίνδυνος καὶ οἰηματίας, καὶ εἰς τὴν μάχην, ὅπε ἐφορευέθη, ἔδειξεν ἀνδρίαν ἀποκλίνουσαν εἰς μανίαν.

Ἐκεῖνο δὲ, τὸ ὅποσον ἠρέθισε πρὸ πάντων τὴν περιέργειαν τῶν φιλοσόφων ἱστορικῶν, ὑπάρχει ὁ χαρακτήρ αὐτῆ ὡς θεησκευτῆ, ὁ ὅποτος ἀνετράφη ἐκ παίδων εἰς τὴν χριστιανικὴν πίσιν, ἐβαπτίσθη καὶ συνηλικιώθη, ὡς εἶπεν, ἐν αὐτῇ τῇ χριστιανικῇ πίσει, καὶ ὁμως μόλις ἰδὼν ἑαυτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ παντὸς φόβου τῆ Κωνσταντίου, ἀπηνήσατο παρρησίᾳ τὴν ὀρθόδοξον πίσιν, καὶ ἀντ' αὐτῆς ἠσπάσατο τὴν ἐθνικὴν, ἀγωνιζόμενος ἄχρι τελευταίας πνοῆς ὡς μαινόμενος νὰ ἐξαλείψῃ ἐκείνην· καὶ τὸ παραδοξότερον, ἐξ ἀπίστου πρὸς τὸ εὐαγγέλιον γενόμενος ἐνθερμος ζηλωτῆς τῆς ἐθνικῆς μυθολογίας, καὶ πισεύων εἰς θεοὺς, εἰς τὰ περὶ αὐτῶν μυθευόμενα καὶ εἰς τὰς θυσίας· ἐμὴν ἀλλὰ καὶ ἀποκαταστήσας ὅλας τὰς μαντείας, μίαν ἀπὸ τὰς κινδυνωδεστάτας ἀπάτας, ὅσαι ἐξηυτέλισαν ποτὲ τὸ ἀνθρώπινον γένος, μίαν ἀπάτην λέγω, τὴν ὁποίαν

εἰς τὴν ἀμαθιάτης καιρὸς μετεχειρίζοντο συχνάκις οἱ ἔθνικοι ἱερεῖς, καὶ ἡ ὁποία εἰς τὴν ὑπεροχὴν πεφωτισμένης αἰώνας ἐθεατρίωθη ἀπὸ τῆς σοφωτάτης τῶν ἔθνικῶν, ὑπερασπίζετο ὡς ὁ εὐτελέστατος καὶ ἀμαθέστατος εὐπίστος δεισιδαίμων, καὶ ἠνώχλει περιαλωτῶς τὰ μαντεῖα μὲ διαφόρους ἐρωτήσεις, ἀναζητῶν πολλάκις μὲ τὰ ἰδιά τε ὄμματα καὶ μὲ ἀνάλωτον περιέργειαν τὴν μέλλουσαν αὐτῆ τύχην εἰς τὰ παλλόμενα σπλάγχνα τῶν ἀθῶων θυμάτων. Εἶχεν ἄραγε αἰτίαν ὁ Ἰουλιανὸς νὰ ἀρνηθῆ τὴν χριστιανικὴν πίσιν; εἰμὲν τῆτο, πῶς ἠμπορεῖ ὁ σκεπτικὸς, ὅστις δυσκόλως ἐπίστευε τὰ τῆ εὐαγγελικῆ δόγματα, νὰ παραχωρήσῃ τι ἀπὸ τοῦ ἰσχυρόγνωμον τῆς ἀπιστίας, καὶ νὰ δεχθῆ τὸσον εὐπίσως τὰς ληρώδεις ἀταπίας τῶν ἔθνικῶν μύθων; Ἢ πρέπει νὰ συνομολογήσωμεν μετὰ τινῶν αὐτῆ δολίων συνηγόρων, ὅτι, ὁποία καὶ ἂν ἦτον ἡ πίσις αὐτῆ, ἡ τῶν χριστιανῶν ἢ ἡ τῶν ἔθνικῶν, ὁ ἐλευθερόφρων Ἰουλιανὸς ἦν ἐξ ἴσου ἀπίστος καὶ πρὸς τὰς δύο, καὶ χριστιανὸς μὲν ἐξ ἀνάγκης, ἔθνικὸς δὲ διὰ πολιτικὴν;

Ἐνταῦθα δὲν ἀνήκει ἡ ἔρευνα ὄλων τῶν αἰτίων, διὰ τὴν παρεκινήθη ἕτος ὁ περιβόητος παραβάτης ἢ ἀποστατήση ἀπὸ τῆ χριστιανισμοῦ εἰς τὴν ἔθνικὴν πίσιν. Αἰτυραννίαι τῆ Κωνσταντίας, καὶ τὰ ἤθη τῆς δουλοπρεπῆς αὐλῆς ἔκαμον αὐτὸν ἴσως νὰ μισήσῃ τὸν χριστιανισμόν· πλὴν ἡ ματαιοφροσύνη τε, ἡ εὐπιστία καὶ ἡ περιέργεια ἐνὸς φιλοτίμου νοῦς ἐσερέωσαν αὐτὸν πρὸς τὴν ἔθνικὴν πίσιν. Ἡ φιλοσοφία ἠκμαζεν ἔτι ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐνταῦθα, πρὸ τῆ γενέσθαι καίσαρ, πεμφθεὶς χάριν σπουδῆς, μετεβλήθη τὴν γνώμην διὰ τὴν συναναστροφὴν ἴσως μετὰ τῶν Νεοπλατωνικῶν φιλοσόφων, καὶ

ἀντὶ τῆς ἀληθινῆς θρησκείας τῶν χριστιανῶν, ἀντεισήγαγε τὴν ψευδοθρησκείαν τῶν ἔθνικῶν.

Μετὰ τῷ Ἰβλιανῷ ἔπαυσε καὶ ἡ οἰκία τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ. Ἀπὸ τῆς τελευτῆς ἄχρι τῷ θανάτῳ τῷ Ἰβλιανῷ παρήλθον ὡς εἰκοσιῆξ ἔτη. Ἀποθνήσκοντας τῷ Κωνσταντίνῳ, ἡ βασιλικὴ γενεὰ ἤκμαζε πλήθει καὶ λαμπρότητι, συνισαμένη ἐκ δέκατριῶν τῶν πάντων βασιλέων, ἀδελφῶν, υἱῶν καὶ ἀνεψιῶν τῷ ἀποθανόντος βασιλέως, οἱ ὅποιοι ἦσαν ὁ καλλωπισμὸς καὶ ἡ δύναμις τῆς βασιλικῆς οἰκίας· ἐν δὲ τῷ τῷ ὀλιγοχρονίῳ διαστήματι πάντες ἠφανίσθησαν, οἱ μὲν δύο ἀπὸ ἀφένειαν, ὁ δὲ εἷς ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ οἱ λοιποὶ ἀπὸ τὴν μάχαιραν τῆς διχονοίας ἢ ἐμφυλίσ προδοσίας. Τοιοῦτον ὑπῆρχε κατ' ἐκείνας τὰς χρόνας τῆς αὐθαιρέτης διοικήσεως σαφρὸν καὶ ἀβέβαιον τὸ δίκαιον καὶ αὐτῆς τῆς αὐτοκρατορικῆς δυνάμεως.

Οἱ διάδοχοι τῷ Ἰβλιανῷ ἀποκατέστησαν μὲν τὴν εὐαγγελικὴν θρησκείαν, ἐχὶ δὲ τὴν κοινὴν εὐδαιμονίαν, ἡ ὅποια ἔρχετο διὰ τὸν δεσποτισμὸν τῆς ἐρατιωτικῆς διοικήσεως καὶ διὰ τὴν ἐπιπολάζουσαν διαφορὰν τῶν υἱῶν. Εἰς ταῦτα τὰ ἐμφύλια κακὰ προσεπῆλθον καὶ οἱ φόβοι τῆς ἐχθρικῆς ἐπιδρομῆς. Ὁ ἐχθρὸς παροξυνόμενος ἀπὸ ἑνα προπετῆ πόλεμον, καὶ ἤδη ἐπαίρομενος ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ, ἐφοβέριζε τὰ ἀνατολικά σύνορα· καὶ ὁ Ἰωβιανὸς, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τῷ Ἰβλιανῷ παρέλαβε τὴν βασιλείαν, ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν Περσικὸν μονάρχην πολλὴν γῆν πρὸς ἐξιλέωσιν τῷ θρασέως ἐπιχειρήματος τῷ προβασιλεύσαντος. Παρόμοιοι κίνδυνοι ἐπαπέλθον τὴν μοναρχίαν ἀπανταχόθεν. Ἐν τῇ Βρετανίᾳ τὰ Ῥωμαϊκὰ ὄχυράματα ἀντετάσσοντο ἀδυνάτως εἰς τὴν ὀρμητικὴν ἀν-

δρίαν τῶν ἀρκτῶν γενῶν, καὶ αὐτὰ τὰ λεγεωνικὰ τάγματα ἦσαν ἀνίκανα νὰ ὑπομείνῃν εἰς τὰς ὀρμὰς τῶν ἀνικητῶν Καληδονίων. Ἐν τῇ Γαλίᾳ, ἡ ἀφρέρητος κατάσασις τῶν συνόρων, τῶν ὁποίων πολλοὶ τῶν ἀνδρειοτάτων ὑπερασπιστῶν ἐσράτευσαν μετὰ τῷ Ἰβλιανῷ, παρεδάρρυνε τὰς γερμανικὰς φυλὰς ν' ἀναγεώσωσι τὰς ἐχθρας. Ἡ Ἀφρική ἀπεσάτησε· μετὰξὺ δὲ τῶν βαρβαρικῶν φυλῶν τῶν παρὰ τὸν Δύναβιν ἐμελετᾶτο ἡ ἀποσασία. Τὸ δὲ χεῖριζον πάντων, αὐταὶ αἱ διάφοροι ἀποσασίαι καὶ τὰ πολεμικὰ προμαντεύματα προέκυψαν ἐκ τῶν συχνῶν ἀπανθρωπιῶν καὶ τυραννιῶν. Πολλοὶ τῶν ὁμόρων βασιλέων ἐσέβοντο μὲν τὸ ὄνομα τῷ Κωνσταντίνῳ, ἐχὶ δὲ καὶ βασιλεῖς, τῶν ὁποίων τῆς μωρίας, ἀναξιότητος καὶ τῶν πταισμάτων ἦσαν ἀδικόπως αὐτόπται, πολλάκις δὲ καὶ σφάγια. Τὰ ἐπιχειρήματα, δι' ὧν οἱ αὐτοκράτορες ἠγωνίζοντο νὰ κατανικήσωσι τύτῃς τῆς ἐπικειμένης κινδύνος, δεικνύουσι τρανώτατα τὴν ἀδικὸν αὐτῶν πολιτικὴν, καὶ ἐγκατέλιπον ἀνεξάλειπτον ὄνειδος καὶ εἰς τὴν συμβουλευόντας καὶ εἰς τὴν καταπειθομένους ἠγεμόνας. Ἐκ δὲ τῶν πολλῶν τὰ ἀκόλυθα παραδείγματα διαπισῶσιν ἐπαρκέντως τὰ λεγόμενα. Δύο βασιλεῖς, ὁ μὲν τῆς Ἀρμενίας, ὁ δὲ τῶν Κεάδων, ἔθνης Γοτθικῆ, προσκληθέντες εἰς τινὰ τόπον δολίως, ἐδολοφονήθησαν ἀμφοτέρω, κατηγορούμενοι ψευδῶς ἄπιστοι καὶ προδόται· ἡ δὲ κακοπραγία ταύτης τῆς δολοφονίας ἐπράχθη μάλιστα κατὰ τὴν ἀφύλακτον ὥραν ἐνὸς φιλοξένου δείπνου. Οὐαλεντινιανὸς, ὁ διάδοχος τῷ Ἰωβιανῷ, κατηγορεῖται περὶ τῷ ἐνὸς, καὶ ὁ ἀδελφός τε Οὐάλης, εἰς τὸν ὁποῖον παρέδωκε τὸν ἀνατολικὸν θρόνον, περὶ τῷ ἐτέρῳ ἀδικαιοπραγήματος.

Ὁ Οὐάλης ἐ πολλῶ ὕσερον ἔλαβε τὸν δίκαιον μισθὸν τῶν ἀδίκων αὐτῆ συμβεβλῶν. Οἱ Οὐννοι, νέα φυλὴ βαρβάρων (1) ἐκ τῶν βορειοανατολικῶν περάτων τῆς Ἀσίας, τὰ ἤδη καὶ τὴν ὄψιν τρομερώτεροι παρὰ πάντας τὰς βαρβάρους, ὅσοι ἐφάνησαν ἄχρι τῆ δε εἰς τὰ Ῥωμαϊκὰ σύνορα, εἰσέβαλον εἰς τὰς Γοτθικὰς κατοικίας τὰς πέραν τῆ Δανάβου. Οἱ καταπλαγέντες Γότθοι ἐπεκαλέωθησαν τὴν ὑπεράτπισιν τῆ Οὐάλεντος, καὶ συγχωρηθέντες νὰ κατοικήσωσιν εἰς τὴν ἐπικράτειάν τε, ἀπέβαλον κατ' ὀλίγον πολλὴν τῆς φυσικῆς αὐτῶν ἀγριότητος, καὶ ὑπὸ διοίκησιν ἡμερον καὶ δικαίαν ἐδύναντο νὰ γένωσιν εὐκόλως χρήσιμοι τῆ βασιλείᾳ ὑπήκοοι· ἀλλ' ὁ Οὐάλης, ἀντὶ νὰ μεταχειριθῆ πρὸς ὄφελος ταύτην τὴν πολύτιμον αὐξήσιν τῶν οἰκητόρων, ἐξαπατώμενος ἀπὸ τῆς φόβου τῶν περὶ αὐτὸν συμβεβλητόρων, ἴσως δὲ καὶ ἑαυτῆ, μετενόησε διὰ τὸ πραχθῆν, καὶ παρέβη τὴν ὑπόχεσίν τε, μὴ δίδῃς αὐτοῖς τὰς ὑποχρεθεῖσας τροφάς. Οἱ Γότθοι ἀπελογήθησαν· ὅμως μὴ εἰσακκόμενοι, ἀλλὰ μᾶλλον ἀτιμαζόμενοι, παρωργίσθησαν, καὶ ὀρμήσαντες εἰς τὰ ὄπλα, μετὰ πολυχρόνιον, σκληρὸν καὶ φονικὸν πόλεμον, τὸ μὲν εὐάτευμα τῆ Οὐάλεντος ἐνίκησαν κατὰ κράτος παρὰ τὴν Ἀνδριανέπολιν, αὐτὸν δὲ πιάσαντες εἰς τὴν καλύβην, ὅπως κατέφυγε, κατέκαυσαν ζῶντα (2).

Αἱ συμφοραὶ κείναι τῆ καιρῆ ἀνεβίβασαν τὸν Θεοδόσιον εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον. Ὁ Γράτιανὸς, ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος τῆ Οὐαλεντινιανῆ, ὁ ἀνεψιὸς καὶ ἤδη ὁ κληρονόμος τῆ Οὐάλεντος, μὴ δυνάμενος νὰ βασιλεύσῃ ὅλον

(1) Μαρκ. βιβλ. κθ'. (2) Μαρκ. βιβλ. λα' κεφ. 12, 13.

τὸ βάρος τῶν δύο βασιλείων, ἐξ ὧν ἡ μία κατετρέχετο ἀπὸ πικρὸν καὶ τροπαιῦχον ἐχθρὸν, ἐνεχείρισε τὴν σαλευομένην ἀνατολικὴν μοναρχίαν εἰς τὸν ἀνδρεῖον Θεοδόσιον, εἰς τῷ ὁποίῳ τὴν ἰσορίαν βλέπομεν μίαν ἀπὸ τὰς ἀξιολογωτάτας μεταβολὰς, αἱ ὁποῖαι ἐνίστε ἀπαντῶσιν εἰς τῷτον τὸν τυχηρὸν κόσμον. Ὁ πατὴρ τῷ Θεοδοσίῳ, ὀνομαζόμενος καὶ αὐτὸς Θεοδόσιος, ἦν ὁ ἀνδρειότατος καὶ πιστότατος τῶν τῷ Οὐαλεντινιανῷ στρατηγῶν, ὅσις ἀποκρέσας τὰς ἐπίδρομας τῶν Καληδονίων, ἀποδιώξας τὰς Γερμανὰς ἀπὸ τὰ Γαλλικὰ σύνορα, καὶ ὑποτάξας τὰς ἀποσάτας τῆς Ἀφρικῆς, ἐφθονήθη καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τῷ Γρατιανῷ, τῷ Οὐαλεντινιανῷ ἱῷ, ὁ ὁποῖος, νέος ἔτι ὢν, ἐδίωκετο ἀπὸ κακοτρόπης καὶ φθονερῆς αὐλικῆς. Ὁ νέος Θεοδόσιος ἐστράτευσε μὲν ὀλίγους χρόνους μετὰ τῷ πατρὸς ἐνδόξως· ἀποθανόντος δὲ τῷτε, ἐμίσησε τὴν βδελυρὰν καὶ ἀξιόμημπτον αὐλὴν τῷ βασιλέως, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πατρικὴν γῆν τὴν ἐν Ἰσπανίᾳ, ὅπου ἔζη ζωὴν ἰδιωτικὴν, ἐναχολέμενος εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ εἰς τὴν γεωργικὴν, ἕως ἃ ὁ Γρατιανὸς ἀνεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν 379 αὐλὴν, καὶ ἐκήρυξεν αὐγυγον.

Ὁ Θεοδόσιος εἶχεν ἀνδρίαν καὶ πολλὰς ἀρετὰς, ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἔμενε πολλάκις ἄχρηστος διὰ τὸ ἄσωτον καὶ τρυφηλὸν τῶν τότε χρόνων, αὐταὶ δὲ ἡμαυρῆντο ἐνίστε διὰ τὴν φθοροποιὰν ἰσχὺν καὶ ῥοπὴν τῷ δεσποτισμῷ. Διὸ μόλις ἀναβὰς τὸν ἀνατολικὸν θρόνον, ἶδε μετ' ἐκπλήξεως καὶ λύπης, ὅτι ἐκείνη ἡ ἐκθραζομένη δύναμις τῶν Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων ὤχετο, τὰ ὁποῖα διαφθειρόμενα κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν τότε χρόνων ἀπὸ τὴν ἀλαζονικὴν αὐτῶν εἰσροὴν καὶ ῥοπὴν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, ἀπὸ τὰ πολλὰ χαρίσματα,

τὰ ὅποια ἐλάμβανον ἀπὸ τὰ προσωπικὰ ὑποκειμένα τῆς εὐνοίαςτων, καὶ ἀπὸ τὰς ἀνέτης ἐλευθερίας, εἰς τὰς ὅποιας συνεχωρῶντο ἀπὸ τῆς δειλῆς ἢ φιλοτίμου στρατηγῆς, ἐμίσησαν ἐκείνην τὴν ὀλιγαρχικὴν ζωὴν, τὴν φιλοπονίαν καὶ τὴν στρατιωτικὴν εὐταξίαν, ἣ ὅποια ἐξυμνεύετο κατὰ τῶν διαδόχων τῆ Αἰλεξάνδρου καὶ κατέσκαψε τὴν Καρχηδόνα, καὶ οἱ ἐκτεθηλυσμένοι στρατιῶται ἀφέντες τὴν βαρείαν περικεφαλαίαν καὶ τὴν οὐγκώδη ἀσπίδα τῶν παλαιῶν, ἠγάπων κάλλιον νὰ παρρησιασθῶσιν ἄοπλοι εἰς τῶν ἐχθρῶν τὰ ὄπλα, παρὲξ νὰ φορῶσι τὴν βαρείαν πανοπλίαν, τὸν σολισμόν τῶν ἀνδρείων προγόνων, καταφρονῶντες καὶ αὐτὴν τὴν περιφρακτικὴν ἐργασίαν ἐνὸς στρατοπέδου, τὴν ὅποیان οἱ σύντροφοι τῆ Καίσαρος καὶ οἱ διασῶται τῆς στρατιωτικῆς δόξης δὲν ἐντρέποντο νὰ ἐργάζωνται ἰδιοχείρως (1). Ἐκ τῆτων παρακινέμενος ὁ Θεοδοσίος, καὶ βλέπων ὅτι μετὰ τετραετῆ πόλεμον καὶ πολλὰς αἱματώδεις μάχας ἀδύνατον τὴν καταδάμασιν τῶν Γότθων, κατέφυγεν εἰς τῆτο τὸ μόνον καταφύγιον, ἠγων ἀπεφάσισε νὰ δείξη πρὸς αὐτὲς φιλίαν καὶ εὐνοίαν, καὶ ἐγκατατάξας αὐτὲς ἐν τοῖς ἰδίοις στρατιώταις, ἔδωκεν εἰς τῆς στρατηγῆς αὐτῶν βραβεῖα καὶ μεγάλας τιμὰς, ἐλπίζων διὰ τῆτε νὰ τῆς κάμη μὲ τῆ καιρῆ τὴν πρόοδον ἐξ ἐχθρῶν φίλης, καὶ ἔτωσ οἱ πρῶην ἄρπαγες τῶν Ῥωμαϊκῶν ἐπαρχιῶν νὰ γένωσι πρόθυμοι ὑπέρμαχοι τῆς γῆς, ἐν ἣ ἀπέκτησαν τιμὰς καὶ κτήματα. Τῆτο ὅμως τὸ ἐπιχείρημα, εἰς τὸ ὅποτον ἀναμφιβόλως κατέφυγεν ὁ Θεοδοσίος ἐξ ἀνάγκης, ἔχι δὲ ἐκ προαιρέσεως, ἐπεσπάσατο πολλὰ κακὰ· ἐπειδὴ οἱ Γότθοι

(1) Ὁρα Veget de re militari, L. 1. c. 20.

διδάχθοντες τὰ ὄπλα καὶ τὴν τακτικὴν τῶν Ῥωμαίων, δὲν ἠσπάζοντο κείνην τὴν προτέραν ἀσθένειαν κατὰ τὸν πόλεμον, ἢ ὅποια μόνον προήρχετο δι' ἄλλειψιν τακτικῆς, ἀλλ' ἴδον καὶ κατεφρόνεν τὲς ἀνάνδρους Ῥωμαίους, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ὑπεράσπισιν ἐκλήθησαν, καὶ ὁ Δυναβίς μὴ φυλαττόμενος ἱκανῶς, ἐχορήγει εἰς αὐτὲς παντοτεινὰς στρατολογίας ἐκ τῶν διαφόρων βαρβάρων φυλῶν, αἱ ὅποια, ἂν καὶ εὐρίσκοντο ἐν ἀλλήλοις εἰς διαφωνίας καὶ ἐχθρας, ὅμως ἐδείκνυσον πάντοτε μεγάλην ὁμόνοιαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἔτι οἱ νέοι σύμμαχοι τῷ Θεοδοσίῳ ἐδιδάχθησαν εὐθὺς νὰ προσάξωσι μίαν διοίκησιν, τῆς ὁποίας ἡ ὑπαρξίς καὶ ἡ κατάλυσις ἐκρέματο μόνον ἀπ' αὐτῆς.

Ἄν ὅμως ἐχθὴ διὰ τὰ κακὰ ἐπακολυθηθέντα τέττα τῷ ὀλεθρῷ ἐπιχειρημάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ σφαγὴν (1) εἶν' ἀξιόμειπτος ὁ Θεοδοσίος, ὁ ὅποιος διὰ τὴν συμβᾶσαν ἐκείσε ἀποσασίαν καὶ τὴν σφαγὴν ἐνὸς βασιλικῆς ὑπηρέτου, ἀπεφάσισε νὰ καταφανίσῃ τὲς Θεσσαλονικεῖς· καὶ σείλας στρατιώτας, παρήγγειλε νὰ σφάξωσιν ὅλους τὲς ἐγκατοίκους δίχα τινὸς ἐξαιρέσεως ἡλικίας, γένους, ἢ ἐπαγγελμάτων. Οἱ στρατιῶται ἐμβάντες εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἐκύκλωσαν τὲς πολίτας, ὅτε συνήχθησαν εἰς τὸν ἵππόδρομον ἐπὶ θεωρίᾳ τινῶν θεαμάτων, καὶ ὀρμήσαντες ἐξαίφνης, ἐφόνευσαν ὑπὲρ τῆς 15000 ἀνθρώπων, ἐξ ὧν ἦσαν καὶ πολλοὶ ξένοι. Ἡ τοιαύτη παράνομος καὶ ἀφιλόανθρωπος πράξις ἠθέλην ἄλλοτε καθοκλίσει τὴν Ἑλλάδα ὅλην κατὰ τὸν τυράννευ, ἀλλ' ἤδη (διότι τοιαύτη εἶναι ἡ δύναμις τῆς δεσποτικῆς) προσεπήυξησε καὶ προσ-

(1) Σωζομ. Η'. κεφ. κβ'. Gibbon history c. 47.

επεβεβαίωσε τὸν φόβον καὶ τὴν δουλείαν τότε τῷ χαμερ-
 πῆς ἔθνους· ἡ δὲ μόνη ἀντίστασις εἰς τὸν Θεοδοσίον
 ἐχρημάτισεν ἡ ἐπιτίμησις τῷ Ἀμβροσίῳ ἐπισκόπῳ τῶν
 Μεδιολάνων· καὶ ἡ ὀκτάμηνος μετάνοια, εἰς τὴν ὁποίαν
 ὑπήκουσεν ὁ βασιλεὺς εὐλαβῶς, νομίζεται ὁ ἀγνισμὸς
 ἀπὸ τῆς ἀμαρτήματος τῆς αἱματοχυσίας. Βασιλεύον-
 τος τῷ Θεοδοσίῳ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὁ Γρατιανὸς εἶχε
 τὴν βασιλικὴν καθεδρὰν ἐν Αὐγύστῃ Τριβιρῶν (Tre-
 ves), ἔχων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τὴν Γαλίαν, Ἰσπα-
 νίαν καὶ τὰς Βρετανικὰς νήσους, ὁ δὲ Οὐαλεντινιανὸς,
 ὁ νεώτατος υἱὸς τῶν τελευταίων βασιλέως Οὐαλεντινιανῶ
 τῷ Β΄, ἐβασίλευεν ἐν Ἰταλίᾳ· ἐπειδὴ δὲ ὁ Μάξι-
 μος τῆς Βρετανίας ἀποσατήσας κατὰ τῷ Γρατιανῷ,
 ὑξέρησεν αὐτὸν τῆς ζωῆς καὶ βασιλείας, καὶ ὁ Οὐαλεν-
 τινιανὸς ἐδολοφονήθη, ὁ Θεοδοσίος ἐκδικήσας ἀμφο-
 τέρων τὸν θάνατον, καὶ κατανικήσας τὸν Μάξιμον,
 ἔμεινε μονοκράτωρ καὶ κύριος συμπάσης τῆς Ρωμαϊκῆς
 βασιλείας.

Αἱ ἀρεταὶ καὶ ἡ προσωπικὴ ἀνδρία τῷ Θεοδοσίῳ
 διατήρησαν εἰς τὴν μοναρχίαν, ἕως αὐτὸς ἔζη, μίαν
 φαινομένην ἀκμὴν καὶ λαμπρότητα· ἀλλ' ἡ βασιλεία
 τῶν δύο υἱῶν ἀνεκάλυψε τὸ ὀλέθριον μουσικὸν τῆς κοινῆς
 ἀδυναμίας. Ὁ Θεοδοσίος ἀποθνήσκων, ἐμέρισε τὴν βασι-
 λείαν εἰς τρεῖς δύο υἱὸς, Ἀρκάδιον, ὅστις ὑπῆρχε δεκαοκτῶ
 α. χ. χρόνων, καὶ Οἰνώριον, ὅστις ἦτον ἕνδεκα, καὶ κείνῳ μὲν ἔδωκε
 395· τὸν θρόνον τῆς ἀνατολῆς, τῷ δὲ τῆς δυτικῆς Οὗτος ὁ
 ὀλέθριος διαμερισμὸς τῆς Ρωμαϊκῆς βασιλείας ἐπέ-
 συρε πολλοτάτας συμφοράς· ἐπειδὴ ἡ βασιλεία προ-
 ὑπάρχουσα ἀσθενῆς, ἐγένετο ἤδη ἀσθενεστέρα, καὶ ἀντι-
 νὰ ἐνεργῆ ὅλη ἡ δύναμις αὐτῆς ἐκ συμφώνου, ἀντει-
 σήχθη μία ἀντιμαχία συμβεβλῶν καὶ συμφερόντων. Καὶ

ἐπειδὴ ἀπὸ ταύτης τῆς ἐποχῆς ἡ Ῥωμαϊκὴ βασιλεία διηρέθη χωρὶς νὰ ἐνωθῆ πάλιν, καὶ αἱ δύο βασιλειαὶ ἐφεωρῆντο ὡς χωρισαὶ ἀπ' ἀλλήλων, διὰ τῆτο παρασιωπῶντες τὰς δυτικὰς βασιλειαί, θέλομεν ἰσορῆσαι μόνον τὰς ἀνατολικὰς ἐν παρόδῳ, ἕως ἃ φθάσωμεν εἰς τὸν προκείμενον ἡμῖν σκοπὸν τῶν κυρίως Γραικῶν βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Κ Ε Φ. ΚΓ'

Ἀπὸ τῆς διαιρέσεως τῆς Ῥωμαϊκῆς μοναρχίας ἕως τῆς τελευτῆς τῆς Ἰβσινιανῆς.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΑΡΚΑΔΙΟΥ.

Ὁ Θεοδόσιος διαμερίσας, ὡς εἶπαμεν ἀνωτέρω, τὴν βασιλείαν εἰς τὰς δύο νέας ἡῆς, Ἀρκάδιον καὶ Ὀνώριον, διώρισεν ἐπιστάτας εἰς μὲν τὸν Ἀρκάδιον τὸν Ῥεφίνον, εἰς δὲ τὸν Ὀνώριον τὸν Στελίχωνα. Ὁ Ῥεφίνος ἦν Ἀκκίτανὸς τὸ γένος, εὐχήμενος, μέγας, εὐεὶδής καὶ ὀξύνης, πλὴν φιλότιμος καὶ φιλάργυρος (1), ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Θεοδοσίου ἐγένετο τῷ μὲν 390 ἔτει μαίτωρ τῶν Ὀφφικίων, τῷ δὲ 392 ὑπατος, καὶ τέλος ἑπαρχὸς τῆς Ἀνατολῆς. Ἐπειδὴ δὲ Ἀρκάδιος ἦν ἔτι νέος χωρὶς ἀρετῆς καὶ ἐμπειρίας, ὅλη ἡ δύναμις εὐρίσκετο εἰς τὰς χεῖρας τῆς Ῥεφίνου, ὁ ὁποῖος φοβόμενος τὸν ἀντίζηλάντε Στελίχωνα, ὅστις ἔλεγε, ὅτι ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεοδόσιον τὴν διαί-

(1) Συῖδ. καὶ Ζώσ. βιβλ. Ε'.

κησιν ἔ τῶν δύο βασιλειῶν, ἔ Σέλων ὁ ἀπολαύσει
 μόνος τῆς μοναρχίας, ἔκρινεν εὐλογον νὰ προβάλη
 εἰς τὸν νέον βασιλέα τὴν σύζευξιν μετὰ τῆς θυγα-
 τρός τε, διὰ τῆ ὁποῖα ἐφαντάζετο νὰ γένη κοινῶς
 α. χ. τῆς βασιλείας. Ἀλλ' ὁ Εὐτρόπιος, εὐνῆχός τις πο-
 395. ταπὸς ἔ κακός, κατέπεισε τὸν βασιλέα νὰ νυμφευ-
 θῆ τὴν Εὐδοξίαν θυγατέρα τῆ κόμητος καὶ στρα-
 τηγῆ Βαύτωνος. Ὁ Ρ'εφίνος ἰδὼν ἑαυτὸν ἐξηπατη-
 μένον, ἔ φοβόμενος προσέτι τὴν δύναμιν τῆ Εὐτρο-
 πίας, ἔ μάλιστὰ τῆ Στελίχωνος, ὁ ὁποῖος ἠτοιμάζετο
 νὰ στρατεύσῃ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἀπεφάσισε νὰ φέρῃ
 ἄνω ἔ κάτω τὴν βασιλείαν, ἔ νὰ προξενήσῃ σύγ-
 χυσιν ἔ ταραχὴν, ἔ πρὸς τῆτο ἐκάλεσε κρυφίως τὲς
 βαρβάρους νὰ εἰσβάλωσιν εἰς τὴν μοναρχίαν. Τότε οἱ
 μὲν Οὐννοὶ διαβάντες τὸν Τάναϊν, κατέβησαν ἀπὸ τὸν
 Καύκασον, ἔ χωρῆσιν ἕως εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καίον-
 τες ἔ σφάττοντες πᾶν τὸν προσυχόν, ὁ δὲ Ἀλάριχος
 συναγαγὼν πλῆθος πολὺ βαρβάρων Γότθων, διαρ-
 πάζει ὅλην τὴν Θράκην, Παιονίαν, Μακεδονίαν καὶ
 Θεσσαλίαν, ἔ ἐμβὰς διὰ τῶν Θερμοπυλῶν εἰς τὴν
 Ἑλλάδα προδοσίᾳ τῆ Γερωντίε ἔ ἄλλων φίλων τῆ Ρ'ε-
 φίνε, κατέκλυσεν ὅλην τὴν χώραν, διήρπασε τὲς ναῦς ἔ
 τὰς πόλεις, ἔ προξένησε τόσην φθορὰν ἔ ἀφανισμόν,
 ὥσε οἱ δυσυχεῖς ἐγκώριοι ἠσθάνοντο μετέπειτα διὰ πολ-
 λῶν χρόνων τὴν συμφορὰν. Ὅλη ἡ χώρα μετὰ
 τῆς Δαλματίας, τῆ Ἀδριατικῆς πελάγους ἔ τῆ Εὐ-
 ξείνου πόντου κατηφανίσθη ἔ ἐρημώθη, ὥσε ἔ αὐτὴ ἡ
 Κωνσταντινέπολις ἐπολιορκήθη ἀπὸ τινὰ τάγματα βαρ-
 βάρων, τὰ ὁποῖα ἐτόλμησαν νὰ πλησιάσθην ἕως εἰς
 τὰς πύλας αὐτῆς τῆς μητροπόλεως. Ὁ Ρ'εφίνος ἐν-
 δεδυμένος γοτθισί, ὑπῆγε δῆθεν νὰ εἰρηνεύσῃ τὲς βαρ-

βάρους, ἡ ἔλαβε παρ' αὐτῶν μεγάλην τιμὴν ἡ ἀποδο-
 χὴν, τὸ ὅποιον ἐβεβαίωσε τὴν κατὰ τῆς προδοσίας
 αὐτῆ ὑπόψιν. Ἐν τέτοις, ὁ Στελίχων εἰρηνεύσας
 τὰς βαρβάρους τῆς δύσεως μετὰ τὴν ἀξιότητά τε, ἀοκνίαν ἡ
 ἐμπειρίαν, ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τῆς Ἑλλά-
 δος, ἐλπίζων μάλιστα ν' ἀφανίσῃ τὸν Ρ'εφίνον ἡ νὰ λάβῃ
 τὴν ἐξουσίαν ἀμφοτέρων τῶν βασιλείων ἡ συναγαγὼν
 ἀξιόλογον δύναμιν, συνισαμένην ἀπὸ δυτικὰ ἔθνη ἡ
 ἀπὸ Ἀνατολικά στρατεύματα, τὰ ὅποια ἀφέθησαν
 μετὰ τὴν φθορὰν τῆ Εὐγενίε εἰς τὰ δυτικὰ μέρη, ἀπὴν-
 τήσε τὰς βαρβάρους κατὰ τὴν Θετταλίαν. Ὁ Ρ'εφίνος
 θέλων νὰ ματαιώσῃ τὰς σκοπὰς τῆ Στελίχωνος, κα-
 τέπεισε τὸν βασιλέα ν' ἀνακαλέσῃ τὰ στρατεύματά τε
 εἰς Κωνσταντινέπολιν, ἡ νὰ προσάξῃ τὸν Στελίχωνα
 νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν δύσιν μετὰ τὰς δυτικὰς τε δυνάμεις.
 Ὁ Στελίχων ὑπήκουσε, ἡ ἔσειλε τὸ ἀνατολικὸν στρα-
 τεύμα εἰς Κωνσταντινέπολιν, παραδὼς αὐτὸ εἰς τὸν
 Γότθον Γαῖνην, φίλον πιστότατον, ἡ παραγγείλας
 νὰ θανατώσῃ τὸν Ρ'εφίνον οἴφδηποτε τρόπῳ. Τὸ ἀνα-
 τολικὸν στρατεύμα μετὰ λύπην χωρίζεται ἀπὸ τὸ δυτι-
 κόν, ἡ ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος ἐξέρχεται κατὰ τὴν συ-
 νήθειαν εἰς συνάντησιν, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ρ'ε-
 φίνον. Τὸ στρατεύμα ἔδειξε πρὸς τὸν βασιλέα ὅλην
 τὴν ἀνήκουσαν τιμὴν εἰς τὸν υἱὸν τῆ μεγάλῃ Θεοδοσίῃ,
 ἡ εὐθὺς ἀπὸ δοθέντος συνθήματος τῆ Γαῖνε ὀρμήσαν-
 τες, κατέκοψαν τὸν Ρ'εφίνον, ἐν ᾧ ἕτος παρεκίνει
 τὸν βασιλέα νὰ τὸν κηρύξῃ συμβασιλέα (1).

Ὁ θάνατος τῆ Ρ'εφίνε δὲν διώρθησε κατ' ἑδῆ.

(1) Ὁρα Σωκρ. φιλοσόφ. ἡ Ζήσ.

τὴν κατάσασιν τῆ Στελίχωνος ἢ τῆς βασιλείας, ἐπει-
 δὴ ὁ εὐνῆχος Εὐτρόπιος ἔλαβεν ἔ μόνον τῆ Ρ' εφίνε τὴν
 δύναμιν καὶ τὰ ἀξιώματα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπανθρωπίαν,
 φιλαργυρίαν καὶ ὅλας τὰς κακίας. Ὁ Ρ' εφίνος ἐφαίνε-
 το κατὰ τὸν Εὐνάπιον, ὅτι ἔζη ἐν τῷ τῷ δυσσεβεῖ
 εὐνῆχῳ, ὁ ὅποιος ἦτον ἐχθρὸς μέγας τῆς ἀρετῆς καὶ
 τῶν ἐναρέτων (1), καὶ διέβη τὸν Ρ' εφίνον κατὰ τὴν
 φιλαργυρίαν καὶ πλεονεξίαν, πωλῶν δημοσίᾳ τὰ ἀξιο-
 λογώτερα ἀξιώματα, καὶ τρέφων πολλὰς ψευδομάρ-
 τυρας κατὰ τῶν πλυσίων (2). Ὁ Ἀρκαῖδιος, ἀνθρω-
 πος κακοφυῆς καὶ ἀνάξιος, ὑπήκκεν εἰς τὰ θελήματα
 τῆς τῆς κακοτρόπε εὐνῆχε, μὴ τολμῶν νὰ ἐξετάσῃ
 τὴν πολιτείαν τε, μήτε νὰ δώσῃ ἀκρόασιν εἰς τὴς κα-
 τηγόρεσ τε.

α. χ.
 396. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆ Στελίχωνος, ὁ ὅποιος
 ζημιώσας τῆ ἡμισυ τῆ στρατεύματος, δὲν ἐτόλμησε
 νὰ συγκροτήσῃ μάχην μετὰ τὴς Γότθους, ὁ Ἀλάρικος
 εἰσβαλὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐκυρίευσε τὰς Ἀθήνας καὶ
 κατερήμωσε τὴν Πελοπόννησον. Μ' ὅλον ὅτι αὕτη ἡ
 χώρα ἤρμοζεν εἰς τὴν μοναρχίαν τῆς Ἀνατολῆς, ὁ
 Στελίχων μὴ ἐρωτῶν τὸν ἀνανδρον καὶ ἐκτεθειλυσμέ-
 νον Ἀρκαῖδιον, ἀπεφάσισε νὰ δράμῃ εἰς βοήθειαν αὐ-
 τόκλητος, καὶ πεζεύσας εἰς τὴν Πελοπόννησον, κατέ-
 κοψεν εἰς πολλὰς ἀκροβολισμὸς πολλὰς βαρβάρους, καὶ
 ἠνάγκασεν αὐτὰς τελευταίον ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς ὄρος
 τῆς Ἀρκαδίας ὀνομαζόμενον Φολόην, ὀλίγον τι μα-
 κρὰν ἀπὸ τῆς Πίσσης, ὅπου ἤθελον ἀφανισθῆ ὅλοι, εἰάν αὐ-
 τὸς ὁ στρατηγὸς δὲν παρεδίδοτο εἰς ἀσωτίας, καὶ ἔτως

(1) Εὐνάπ. σελ. 183 (2). Κλαύδ. εἰς Εὐτρόπ.

ἔδιδε καιρὸν εἰς τὸν Ἀλάριχον νὰ φύγῃ μὲ ὅλα τὰ λάφυρα. Οὗ δὲ Εὐτρόπιος λέγει, ὅτι ὁ Ἀρκάδιος κατεπέσθη ἀπὸ τὸν φθονερὸν Ρ'υφίνον νὰ κάμῃ εἰρήνην μετὰ τῷ Ἀλαρίχῳ, καὶ νὰ προσάξῃ τὸν Στελίχωνα ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν ἐπικράτειάν τε (1).

Οὗ Εὐτρόπιος, πρῶτον μὲν φίλος τῷ Στελίχωνος διὰ τὸ πρὸς τὸν Ρ'υφίνον μῖσος, ἤδη δ' ἐχθρὸς ὑπὸ φθόνου, κατέπεισε τὸν Ἀρκάδιον ἕ μόνον νὰ κηρύξῃ τὸν Στελίχωνα ἐχθρὸν δημόσιον, διότι κατεπολέμησε τὴς βαρβάρους εἰς τὴν Ἑλλάδα (2), ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν διορίσῃ στρατηγὸν τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ ἀνατολικῇ Γ'λυρία, ὃ ὅποια προσελάμβανε καὶ τὴν Ἑλλάδα (3). Οὗτος ὁ κακὸς τρόπος εὐνῆχος ἐγένετο ἐν ταύτῳ μισητὸς καὶ γελοιώδης, ποτὲ μὲν καταδικάζων εἰς ἔξορίαν ἄνδρας ἐπιφανεῖς καὶ ἐνδόξους, καὶ κατατρέχων τὴς δυσουχεῖς, ἄλλοτε δὲ στρατεύων χωρὶς νὰ θέλῃ, ἢ νὰ ἐμπορῇ νὰ ἐκτελέσῃ κανέν ἐπιχείρημα. Οὗ Κλαυδιανὸς λέγει, ὅτι ὁ Εὐτρόπιος κατέπεισε τὸν βασιλέα νὰ διατρέψῃ τὸ θέρους εἰς τὴν Ἀγκυραν ἐν ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσι, καὶ εἶτα νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὡς ἐν θριάμβῳ κατὰ τῶν Περσῶν. Οὗτος, λέγω, ὁ εὐνῆχος ὄχι μόνον ἐπρόσασεν ὡς βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Ἀρκάδιον πατρίκιος, καὶ εἶτα ὑπάτος· ἐπειδὴ μετὰ τὴν διαίρεσιν τῆς βασιλείας καθεὶς βασιλεὺς ἐχειροτόνει ὑπάτον, ἕνα μὲν εἰς τὴν ἀνατολήν, καὶ ἕτερον εἰς τὴν δύσιν. Αὕτη ἡ ἀνήκευτος ἀτιμία τῆς ὑπατείας ἐξηρέθιζε κρυφίαν ἀγανάκτησιν τῷ λαῷ. Οὗ Εὐνῆχος ἐθριάμβευε, νομίζων ἑαυτὸν ἀ-

(1) Εὐτρόπ. βιβλ. β'. σελ. 113. (2) Ζώσιμ. σελ. 786. (3) Κλαυδιαν. εἰς Εὐτρόπ.

σφαλή· ἀλλ' ἐν ὀλίγῳ ἠθάνη τὸ εὐμετάβλητον τῆς τύχης, καὶ ἔλαβε τὴν ἀξίαν δίκην τῶν ἀνομιῶν τῆς.

Ὁ Κόμης Τριβίγιλδος ἢ Τριβίγιλδος, στρατηγὸς Γότθικὸς, ὁ ὁποῖος διώκει εἰς τὴν Νικολίαν τῆς Φρυγίας ἐκ τάγμα Γότθων, ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀγανακτήσας εἰς τὴν ὑπεροπτικὴν καὶ αὐτοδέσποτον πολιτείαν τῆς Εὐτροπίης, συνώμοσε μετὰ τῆς Γαίνης ἵ ἀφανίσωσι τὸν ὑπερήφανον εὐνεχόν, καὶ ἀποσπτήσας, κατέτρεχε καὶ κατερήμωσε τὴν Φρυγίαν, καὶ ἐτάραξεν ὅλην τὴν Ἀσίαν. Τῆτο τὸ συμβᾶν ἐπροξένησεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μεγάλην ταραχὴν.

Ὁ Εὐτρόπιος ἠγωνίσθη πρῶτον μὲν μετὰ δῶρα νὰ εἰρηνεύσῃ τὸν Τριβίγιλδον, ἀλλ' ἐδὲν κατορθώσας, ἔσειλε κατ' αὐτῆ ἕνα πιστὸν φίλον, ὀνόματι Λέοντα, ὁ ὁποῖος διαβὰς τὸ ξενὸν τῆς Ἑλλησπόντου, ἴσατο ἐκεῖ πλησίον, μὴ τολμῶν νὰ συγκροτήσῃ μάχην μετὰ τῆς ἐχθρῆς. Ὁ Γαίνης ὑποκρινόμενος ὀργὴν κατὰ τῆς Τριβιγίλδου, ἐπροσάχθη νὰ φυλάξῃ τὴν Θράκην καὶ τὰ παραθαλάσσια. Ὁ Τριβίγιλδος ὤρμησε μετὰ 300 ἀνδρώπες διὰ νυκτὸς ἐναντίον τῆς Λέοντος, καὶ βοηθούμενος ἀπὸ τὸν Γαίνην, ἐνίκησε τὸν ἐχθρὸν κατὰ κράτος. Τότε ὁ Γαίνης γράφει πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἡ μόνη σωτηρία τῆς βασιλείας συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰ ζητήματα τῆς Τριβιγίλδου, ὁ ὁποῖος ἐζητεῖ μάλιστα τὴν παράδοσιν τῆς Εὐτροπίης, τῆς αἰτιωτάτης ὅλων τῶν κακῶν.

Ὁ Ἀρκάδιος φοβόμενος τῆς Γότθου, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τῆς Στελίχωνος, ὑπέρησε τὸν Εὐτρόπιον ἀπὸ τὰ ὑπατικά παράσημα, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐλεύθερον. Τινὲς συγγραφεῖς ἰσορροποῦσι τὴν πτώσιν τῆς Εὐτροπίης ἑτέρως πως, μὴ μνημο-

νεύοντες ἔδὲ γρῦ περὶ τῆ Γαίνῃ καὶ Τριβιγίλδῃ. Ὁ ἅγιος Χρυσόσομος, ὅσις ἔτυχε τότε διατρίβων εἰς Κωνσταντινούπολιν, λέγει (1) ὅτι ὁ Εὐτρόπιος παρώργισε τὸν βασιλέα· ὁ δὲ Φιλοσόργιος ἰσορεῖ, ὅτι ἡ βασίλισσα Εὐδοξία φοβερὶζομένη ἀπὸ τὸν Εὐτρόπιον νὰ διωχθῆ ἀπὸ τὸ παλάτιον, προσπεσῶσα πρὸς τὰς πόδας τῆ βασιλέως, κατέπεισεν αὐτὸν μὲ δεήσεις καὶ ὀδυρμὸς νὰ καθαιρέσῃ τὸν εὐνῆχον ἀπὸ πάσης ἀξίας (2). Ὁ δὲ Εὐτρόπιος ἰδὼν τὸν κίνδυνον, κατέφυγεν εἰς μίαν ἐκκλησίαν, ὅπερ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόσομος κατὰ τὴν τότε συνήθειαν δὲν ἀφήκε τὰς φύλακας τῆ βασιλέως νὰ ἔμβωσι καὶ νὰ μιάνωσι τὸ ἱερόν ἄσυλον, ἕως ἢ ὁ Εὐτρόπιος ἐξελθὼν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν κρυφίως ἐπὶ σκοπῆ νὰ φύγῃ, ἐπιάσθη καὶ ἐξωρίσθη πρῶτον μὲν εἰς Κύπρον, εἶτα δὲ εἰς τὸ Παντύχιον μεταξὺ Χαλκηδόνος καὶ Νικομηδείας, ἔπειθ' ὁ ἑπαρχος Αὐρηλιανὸς, καὶ ἄλλοι τινὲς ἄνδρες ἐπιφανεῖς, κρίναντες αὐτὸν δικανικῶς, κατηγόρησαν ὅτι ὕπατος ὢν μετεχειρίζετο τὰ βασιλικά παράσημα, καὶ ἔτω κατεδίκασαν εἰς θάνατον (3). Κατὰ τῆτον τὸν χρόνον ἐκρημνίσθησαν διὰ προσαγῆς τῶν βασιλέων ὅλοι οἱ ἐν ἀνατολῇ καὶ δύσει ἔθνικοὶ ναοί (4).

Ὁ Ἀρκάδιος ἐλευθερώσθεις ἀπὸ τὴν προσακτικὴν ἐξουσίαν τῆ Εὐτροπίου, ἔπεσεν εἰς τὴν δεσποτείαν τῆς γυναικός τε, ἡ ὁποία ἔχουσα περὶ αὐτὴν γυναῖκας, εὐνῆχος καὶ συκοφάντας, ἔπραττε τοιαύτας ἀδι-

(1) Εἰς Εὐτρόπ. τόμ. δ' σελ. 484. (2) Βιβλ. β', κεφ. 5'. σελ. 529. (3) Ζώσ. σελ. 793. Φιλοσόργ. βιβλ. β'. κεφ. 5'. Σακρ. βιβλ. 5'. κεφ. 6'. (4) Κώδ. Θεοδ. βιβλ. 5'. νόμ. 15'.

κίας, ὡς ἄλλοι οἱ καλοὶ ἄνθρωποι ἐπεθύμην κάλλιον
 ἢ ἀποθανῶσι, παρὰ νὰ βλέπωσι τριαύτας ἀταξίας
 (1). Οἱ Γαίνης, τῆ ὁποῖα ἡ ἀπιστία ἐφαίνετο κατὰ
 α. χ. πᾶσαν περίσασιν, ἀποσάτει μετ' ὀλίγον δημοσίᾳ,
 400. καὶ στρατεύει ἐναντίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ βα-
 σιλεὺς μὴ ἔχων ἢ ἀντιπαρατάξῃ στρατεύματα, γρά-
 φει πρὸς αὐτὸν, ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ ὑπακῆσῃ εἰς
 τὰ ζητήματά τε. Οἱ στρατηγὸς τῶν Γότθων ζητεῖ νὰ
 ἐγχειρίσῃν αὐτῷ τρεῖς τῶν πρώτων ἀρχόντων τῆς
 αὐλῆς, καὶ νὰ ἔλθῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Χαλκηδόνα,
 διὰ νὰ κάμῃ μετ' αὐτῷ εἰρήνην. Οἱ τρεῖς ἀρχοντες ἤλ-
 θον ἐκυσίως πρὸς τὸν Γαίνην, ὁ ὁποῖος τὴς ἐξώ-
 ρισεν εἰς τὴν Ἡπειρὸν· ὁ δὲ Ἀρκάδιος ἀπελθὼν εἰς
 Χαλκηδόνα, συνεφώνησε μετὰ τῷ Γαίνῃ νὰ τὸν χειροτο-
 νήσῃ στρατηγὸν, καὶ νὰ τῷ συγχωρήσῃ τὰ παράσημα
 τῆς ὑπατείας.

Ἐλθὼν ἔν ὁ Γαίνης εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐζή-
 τησε νὰ συγχωρήσῃν μίαν ἐκκλησίαν εἰς τὴς Ἀρειαν-
 νῆς, εἰς τῶν ὁποῖων τὴν αἵρεσιν αὐτὸς καὶ πολλοὶ τῶν
 Γότθων ἐπίστευον. Οἱ Ἀρκάδιος παρακαλεῖ τὸν ἅγιον
 Χρυσόσομον νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὸ ζήτημα· ἀλλ' ἔ-
 τος ὁ θεῖος πατὴρ δὲν ἔσερξε, καὶ οἱ Γότθοι ὀρμῶσιν
 εἰς τὰ ὄπλα. Οἱ Γαίνης μὴ δυναθεὶς νὰ κυριεύσῃ
 μετὰ βίαν τὴν πόλιν, ὅπερ μέρος τῶν στρατιωτῶν αὐτῷ
 ἐφονεύθη, καὶ πλέον ἢ 7000 ἐκάησαν εἰς μίαν ἐκκλη-
 σίαν, ἠγωνίσθη νὰ περάσῃ τὸν Ἑλλήσποντον, ἐπι-
 σκοπῶν νὰ πλετίσῃ ἑαυτὸν καὶ τὸ στρατεύμα μετὰ τὰ λά-
 φυρα τῆς Ἀσίας· πλὴν ἀναγκασθεὶς ἀπὸ τὸν Φραυίταν,
 τὸν ἐκεῖσε στρατηγὸν, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν αἰγιαλὸν

(1) Ζώσ. σελ. 800. 802.

μὲ πολλὴν φόβαν στρατιωτῶν, ἀνεχώρησε πρὸς τὸν Δύναβιν, ζητῶν πέραν αὐτῆ τῆ ποταμῆ καταφύγιον. Οὐλδης, ὁ τότε βασιλεὺς τῶν Οὔννων, τῶν ἐγκατοικῶν ἐκεῖνε τῆ τόπῃ, νομίζων ἐπικίνδυνον καὶ ἐναντίον τῆς πολιτικῆς νὰ δεχθῆ εἰς τὴν ἐπικράτειάν τε τοῦτον στρατηγὸν, ἀντεστράτευσε καὶ μάχῃ κατενίκησεν αὐτὸν, τῆ ὁποῖε τὸ σῶμα εὐρῶν μετὰξὺ τῶν νεκρῶν, ἔκοψε τὴν κεφαλὴν, καὶ τὴν ἔσειλεν εἰς τὸν Ἀρκάδιον. Ἔως τῆ θανάτε τῆτε τῆ βασιλέως δὲν εὐρίσκομεν ἄλλο τι ἀξιομνημόνευτον εἰς τὴν ἰσορίαν τῆς Ἀνατολῆς, εἰμὴ τὴν ἐξορίαν τῆ ἀγίε Χρυσοσόμῃ, διὰ τὸ ὅποιον συνέβησαν μεγάλαι ταραχαὶ ἐν τῇ πόλει. Οὗτος ὁ θεῖος πατὴρ θέλων νὰ διορθώσῃ τὰ ἤθη τῶν λαϊκῶν, μοναχῶν, τῆ λαῶ καὶ τῶν αὐλικῶν, ἐπεσπάσατο πολλὰς ἐχθρὰς, ἐξ ὧν ἦτο καὶ ἡ Εὐδοξία, ἡ σύζυγος τῆ Ἀρκαδία, ἡ ὁποία ἔσα παρωργισμένη κατὰ τῆ Χρυσοσόμῃ, ὅτι ἐδίδασκε παρρησίᾳ κατηγορῶν αὐτὴν καὶ τὰς χορὰς, ὅσοι ἐγίνοντο ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνοσ ἀυτῆς, ἡ ὁποία ἴσατο πλησίον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἀγίας Σοφίας, κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς ἐξορίαν, ὅπῃ καὶ μετὰ τρεῖς χρόνεσ ἀπέθανε τῷ 407 ἔτει. Ἡ Εὐδοξία ἀπέθανε τῷ 404 ἔτει, ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀρκάδιος τῷ 408, ἀφείε τὴν βασιλείαν εἰς τὸν ἑπταετῆ υἱόν, ὀνομαζόμενον Θεοδόσιον τὸν δεύτερον (1).

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΤΟΥ Β'.

Ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας τῆτε τῆ νέε βασιλέως εἰρήνευον ὅλαι αἱ ἐπαρχίαι τῆς ἐπικρατείας τε

(1) Ὅρα τὴν ἰσορίαν τῆ Σωκράτ. Θεοφίλ. Φιλοσοφ. κτ. Περὶ τὸ 410 ἔτος ἐκυρίευσεν ὁ Ἀλέριχος, ὁ βασιλεὺς τῶν Γότθων, τὴν Ρώμην.